

KRIG MELLEM ABER OG Mennesker

De er blevet frækkere, aberne i Lopburi i Thailand. Det er blevet værre under coronapandemien, hvor der ikke har været turister. Nu har menneskene fået nok

FRANK JØRGENSEN | RITZAU

Måske har de altid været der, aberne. Ingen i Lopburi husker en tid, hvor de ikke var der.

Så hvem kom mon først?

Lopburi i den thailandske provins af samme navn har været der siden det 13. århundrede. Ifølge de lokale begyndte problemerne med aberne måske, da Lopburi på et tidspunkt voksede sig ind i en nærliggende jungle.

Nu er realiteterne, at der er både mennesker og makak-aber i Lopburi, og det går ikke længere.

Normalt er byen, der ligger godt 150 kilometer nordøst for den thailandske hovedstad, Bangkok, et yndet turistmål. Her er templer, kultur og aber, der fodres af turister og er vant til det.

I de seneste tre år er abebestanden fordoblet til omkring 6000. Under coronakrisen er det blevet lysende klart for indbyggerne - altså menneskene - at det er for mange.

Når turister ikke fodrer aber med bananer og nødder, må aberne finde deres afdøde kammerater.

Det giver problemer.

Da coronapandemien var brudt ud i marts, gik billeder af aber, der sloges om mad i Lopburi, verden rundt.

»Turisterne er væk. Aberne er blevet mere aggressive. De kæmper med menneskene om mad for at overleve,« siger Supakarn Kaewshot, en dyrlæge i byen, til Reuters.

»De invaderer bygninger, tvinger indbyggere på flugt.«

Lopburi har knap 800.000 indbyggere.

Chikanerer bilister

I den centrale del af byen ligger Prang Sam Yod-templet. Her regerer aberne nu.

De patruljerer på stier, på toppen af mure. De chikanerer bilister og har en forkærlighed for gummilister på biler.

»Vibori et bur, mens aberne er uden for,« siger Kuljira Taechawattannawanna, en kvinde, som nyhedsbureauet AFP har talt med.

»Deres ekskrementer er overalt. Stanken er ikke til at holde ud, særligt når det regner.«

End ikke trafikken ser ud til at skræmme aberne. SOE ZEYA TUN/REUTERS

Dyrlæger i fuld gang med at sterilisere aber, der gør livet svært for mennesker i Lopburi. JORGE SILVA/REUTERS

En biografi, der er coronalukket, ligner noget, som nu er abernes hovedkvarter. I et rum i biografen lægger aberne deres afdøde kammerater.

Mennesker angribes, hvis de nærmer sig.

Lokale mener, at abernes føde er en del af problemet. De lever af det, de finder i skraldespande eller stjæler fra mennesker.

Det er ofte sukkerholdig mad, og det fyrer op under deres energi, som de bruger på at formere sig.

»Jo mere de spiser, jo mere energi får de, og jo mere formerer de sig,« siger Pramot Ketampai, der har tilsyn med Prang Sam Yod-templet, til AFP.

Nu begynder menneskene imidlertid med metoder, som aberne har svært ved at matche.

Et tidligere program med sterilise-

ring af aber er i denne uge vakt til live. Der er bure rundt om i byen, og her ligger lækre frugter med bedøvelsesmidler. De første aber er gået i fælden. Dyrlæge Supakarn håber, at de kan fange og sterilisere 500 aber over de næste to måneder.

Hun siger, at 500 steriliserede aber ikke er en trussel for bestanden som sådan. Men det bidrager til at reducere tilvæksten.

»Vi gør kun det heri byområder,« siger hun.

Faktisk er myndighederne ikke sikre på, at det er nok at sterilisere aberne. Der er også tanker om at etablere et fristed for aberne i en anden del af byen, væk fra det velbesøgte tempel.

Det vil imidlertid blive mødt med modstand fra de lokale ved fristedet, skriver AFP.

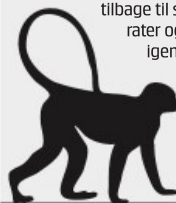

/ritzau grafik/ MD

STERILISERING AF LOPBURIS ABER

Myndighederne har genindført et tre år gammelt steriliseringsprogram for makak-aberne i Lopburi.

- Målet er at sterilisere 500 af bestanden på 6000 aber inden for to måneder.
- Aberne, der steriliseres, lokkes ind i bure, hvor der ligger ulmodstællig frugt, som imidlertid indeholder bedøvelsesmiddel.
- Fra buret flyttes aben til en dyreklinik, hvor den steriliseres.
- Aben barberes et sted under armen, hvor der tatoveres et nummer, så den er registreret.
- Aben har en overnatning på dyreklinikken, inden den køres tilbage til sine kammerater og slippes fri igen.

KILDE: REUTERS /RITZAU/

En sandsky fra Sahara er blæst til dele af Caribien, hvor den blå himmel flere steder er forvandlet til en mælkebrun tåge. Her er det San Juan, Puerto Rico. Sandskyen er på vej mod USA. RICARDO ARDUENGO/AFP

Sahara-sandsky volder problemer i Caribien

En massiv sandsky fra Sahara er blæst til dele af Caribien, hvor den blå himmel flere steder er forvandlet til en lysebrun tåge. Myndighederne advarer om, at luften i blandt andet Puerto Rico, Jamaica og i det østlige Cuba kan være farlig at indånde. Voldsomme varme vinde over Saharaørkenen i Afrika pisker typisk store sandmængder op på denne tid af året, og de bliver ført tusindvis af kilometer over Atlanterhavet til Mellemamerika og USA. I år har sandstormen været den mest massive i et halvt århundrede, siger flere meteorologer. Den tykke smog har reduceret sigtbarheden kraftigt i de ramte områder i Caribien. Jamaicas Blue Mountains, som normalt ses trone over hovedstaden Kingston, ligger skjult bag en hvid sky. Sand fra Sahara er typisk med til at skabe strande i Caribien og gøder jorden i Arizona. /ritzau/Reuters

12 års fængsel for knivdrab på kæreste

En 64-årig mand er blevet idømt 12 års fængsel for at have dræbt sin kæreste sidste år. Det skriver Ekstra Bladet og Hillerød Posten. Dommen faldt i går i Retten i Hillerød. Kvinden blev 1. oktober sidste år fundet dræbt af knivstik i halsen på en adresse i Hillerød. Ifølge anklageskriftet skar manden to mindst fem centimeter dybe snit i halsen på kvinden. Drabet skete på et tidspunkt mellem 29. september klokken 23 og 1. oktober klokken 08. Ifølge Ekstra Bladet har den 64-årige retten nægtet sig skyldig i drabet, da han efter eget udsagn ikke kan huske det. Han husker dog at have trukket liget af kvinden ind i soveværelset og lagt to roser oven på hende, skriver avisen. I retten forklarede han også, at kæresten havde slået op med ham. Den 64-årige mand forsvandt efter drabet til udlandet og blev efterlyst internationalt. Han blev fundet i Tyskland og anholdt syd for Kruuså og 11. oktober udleveret til Danmark, hvor han dagen efter blev varetægtsfængslet. /ritzau/

NIELS CHRISTIAN VILMANN